

contribuiră puțin la o luptă, din care ei singuri traseră beneficii.

Dar e ceva mai mult. Pe lângă sacrificiile materiale de tot felul cucerite de ori ce luptă mare, se află și parteau morală. Străbateți istoria acestui memorabil resbel și spuneți, ce vedeați din partea greco-fanariotilor? O conduită ecuivocă, ca să nu dicem mai mult. Din contră, foarte rar veți găsi ceva de desaprobat, militarește în vorbind, în faptele de arme îndeplinite de Albanezii și de Români.

Căci, încă despre faimoasa eterie, ale cărei fire erau legate de piciorul tronului unui principă generos, Români și Albanezii se respectă mereu mult pentru ca să intre și să ia parte activă la lucrările ei revoluționare.

Ca să spunem adevărul întreg, emigratiile din Vospocis, din Bitcuki și din alte locuri fundată la Viena o societate literară, pe care au voit să o facă complice cu operele eteriei greco-fanariote. Pentru moment voin dice numai un lucru: cele două societăți n'aveau nimic de comun, și că, pe căt societatea româno-albaneză era filantropică, pe atât eteria greco-fanariotă era revoluționară, ca să nu dicem mai mult.

„La Constantinopole, de exemplu, dice un autor cu filemenism esagerat, (Pouqueville) Francezii din Sultanul consiliile cele mai înțelepte; dar ministrul săi, depravați și coruși prin aurul Grecilor, nu mai lăsau adevărul să ajungă până la picioarele tronului său.“

Vorbind de eteristii în serviciul Rusiei, același autor adaugă: „Legătuinea Rusiei la Constantinopole era plină de raiale (greci) emancipate, și mai totalitatea consulatelor ruse din imperiul otoman erau exploatare de Greci, și anume de Vlasopulo din Itaca consul general al Rusiei în Morea.“

„Ospodarii fanarioți, cetim în același autor, aveau la serviciul lor, un corp de trupe recrutează în Peloponez. Ipsișante voi între o să să facă să depunem jurămîntul șefului nemumit al eteriei. Peloponezianii consemnă, numai epirotul Sava nu voi se o facă.“

„Ospodarul Alesandru Sutu, mai citim încă, avea o stare de 20 milioane piastri, fructul a doi ani de guvernare și de asuprie; scopul său, ca și acela al predecesorului Caragia, era ca să o șteargă cu ce furase dela Români, îndată ce sănătatea i-ar fi permis ca să o facă creștinescă.“

In fine vestul Mavrocordat „fusese impiegat lângă ospodarul Caragia unchiul său“; și Caragia muri la 1 Februarie 1821, luând cu el, adaugă autorul numit, blestemul foarte meritat al administraților săi.

In depingerea ce o face de starea spiritelor în momentul când Greco-fanariotii începăru luptă, același autor observă „că Hidriotii însăși deveniți o putere maritimă“ erau de părere, că nu trebuia să se verse sângele și să se ruineze țara, ci „să învingă pe Turci prin superioritatea luminelor și a averei“. În altă parte am spus, că Hidriotii sunt Albanezii.

Dând seamă de „Istoria insurecției grecești“ de Tricupi, un autor grec vorbesc astfel de Hidrioti: S'a admirat curagiul, abilitatea, constanta, abnegația, ce desfășurau în contra florilor intrunite dela Constantinopole, Alecsandria și Tunis; ei bine, Hidriotii cei din urmă în Grecia ridică stăndardul libertăței, și făcură aceasta numai sub presiunea unei rescole organizații la Hidra, de oamenii cei mai puțin considerabili din insulă, căpitanul Anton Economos.

„Dar odată lupta angajată pe căt Albanezii și Români arătară mult curagiul pe atât Elenii proprii diși arătară puțin. „Cetele lor, cetim în dreapta de sămăi mai sus qisă, fură cădeata apucate de nesec panice nees-

plicabile: nu s'a vădut într'o de 6.000 Cariteni, Leontari și Manioi făgind fără să dea o lovitură în față a 2.700 Turci eșită din Tripoliță“

Ni se vorbesc de asediu dela Missolonghi. Dar de cini fu el susținut? De Albanezii lui Marcu Botar și palicarii săi. Încețeze dar Grecii să și mai atribuască actele de curagi și generositate de cărui Români și Albanezii deteră exemplu în tot cursul luptei, și vom vedea ce le cade din dreapta împărțeală din cele ce s'au facut.

In qisă dare de samă „este sigur adaoga autorul precitat, „că această insurecție n'a putut nici odată să producă un șef capabil, care să centreze în mâinile sale direcționarea supremă a mijloacelor și a destinelor ei, și că cu totul din contră a prezentat totdeauna o desbinare de putere, o răspire, o neutralizare, un antagonism chiar, o desordine, pentru a spune totul printre un singur cuvânt, care a pus-o adesea pe marginea prăpăstiei și care facă, că la fine să vădu mantuitoră numai prin intervenirea europeană“.

Voinadă explica ceva mai departe pentru ce revoluționarea grecească „n'a dat naștere nici unuia din acei oameni extraordnari, cari domină și incunună revoluționile“, autorul adaugă: „Acesti oameni nu resar de o dată pe cămpuri înțelepent și acoperite de bălării; le mai trebuie asemenea timp pentru a dobândi vigoarea și experiența necesară la împlinirea înaltei lor misiuni“.

In privința cămpului înțelepent de bălării, să crută pe autorul grec și să nu îtrebăm, când oare Grecia a predus „vre unul din acei oameni extraordnari, cari domină și incunună revoluționile“, fiindcă una ca aceasta ne ar aduce în discusiuni în cari de sigur nu am fi de aceeași părere cu d-lui

In ceea ce privesc „dobândirea vigoarei și experienței necesare la împlinirea înaltei lor misiuni“ nu am puté să îtrebăm la ce și întrebău înțelesă timpul lor, dragomanii Fanarului și gospodarii fanarioți ai României și ai Moldovei pe care își găsim în capul insurecționii grecesci. Cât despre fostul ministru Capo d'Istria și doctorul Coletti, negreșit ei nu puteau să comande Grecilor, nefind ei Greci.

Să revenim la eterie sau sinomatie (conjurație) și la societatea literară. După spusa d-lui Tricupi, prima se constituise în Rusia, și d-l vom crede, „Rusia era în curent a tot ce se facea; cunosea constituținea eteriei, demersurile, mijloacele, speranțele, prefațenduse înse și a nu fi informată de nimic. Capo d'Istria neprimid direcționea, o deteră lui Alesandru Ipsilante. Ceilalți membri erau comercianți stabiliți la Odessa sau la Moscova, sau Greci în serviciul guvernului“. Din toate aceste amănunte și venind dintr-o bună sursă trebuie să fie exacte, – noi însemnăm trei lucruri; ea se compunea de Greci și fusese fundată de Greci în Rusia.

Din contră, societatea literară avea scaonul ei în Viena, sub ochii chiar ai guvernului; scopul său era, nu de a conspira în contra guvernului turcesc, ci de a respăși luminiile prin Pind și prin Albania de sus: în fine ea se compunea de Români și de Albanezii căci se observă odată pentru totdeauna, coloniile false calificate de grecesci și care se găsesc la Belgrad, la Pesta, la Viena, la Triest se compun de comercianți originari nu din Grecia – Grecii se duc la Londra, la Marsilia – ci din Pind și din Albania; cu alte cuvinte sunt de origine albeneză și mai în general română.

Si membrii societății literare, Sina, Dumba, remiseră în afară din revoluționea greco-fanariotă; și dacă Români locuind meteorele Tesaliei și Epirului se afă amestecați, aceasta provine, căci după ce au luptat pentru restul privilegiilor lor în contra lui Ali pașa trebură, pentru aceeași cauză, să lupte în contra pasalelor trimise de guvernul sublimelui Portă induse în eroare.

Corespondență din Constantiopol.

Reproducem următoarea corespondență ce „Vocea Covurluiului“ dice că a primit-o din Constantinopole:

„Constantinopole, 16 Iulie 1880.

„Complicitea Portei și chiar a Sultanului, cu faimoasa ligă albaneză n'au fost nici odată obiectul unei inondei pentru oamenii luminați, însă astăzi bate la ochii celor mai necreșteni și guvernul turcesc numai încercă a disimula. El era negreșit, oficialmente reprezentat în marea reunire albeneză, care s'a ținut în germania numită „Veni Djami“. Albanezii, cari locuiesc în capitală, se reunise acolo pentru a responde la un apel, care le a fost adresat de către capii ligei albaneze. Adunarea care numera aproape o mie de persoane, era presidiată de prefectul poliției Haț-pașa. După el, persoana cea mai distinsă la intrunire era Veisset-Bey, fratele nouului ministru al afacerilor străine Abedin-pașa. Prezența sa era o incuragiare publică dată de guvern la întreprinderea patriotică a Albanezilor.

„Mai multe discursuri infocate s'au pronunțat, și cea mai mare parte a asistenților a jurat de a pleca, pentru un timp nemărginit, spre a merge să apere contra Grecilor pământul patriei albeneze. Arănatii din Istanbul nu sunt aristocrați și meseriile, cari le exercită nu sunt de primul rang. Cea mai mare parte dintre ei sunt: căsapi, vîndători de remășite de mațe de vițel, de porc, de oaie etc. Totdeauna armăți de cuțite redutabile, resbănuti, selbaci și mincinoși. Sunt furioși, dar desprețuitori de toată populaționea creștină și în particular de Greci. Acești oameni se vor bate grozav în lupte, care nu par a fi departe între Greci și Albanezi. Guvernul turcesc face tot posibilul, ca aceste lupte să fie necostabile. Albanezii, cari se înrolăză aici în public pentru a merge să combată pe Greci primesc fie care o liră turcească și toate înlesnirile cerute pentru a merge în Albania fără spese.

„Cu Muntenegrenii să va face tot posibilul pentru a se înțelege și crede, că vor isbuti la acest scop. Eri chiar, capii de misiune au primit de la Abedin-pașa responsul Portei la nota identică, prin care propuneau cesiunea Dulcignului și a teritoriului său Muntenegrenilor.

„Sultanul a manifestat, chiar de la început, o tristeță invincibilă pentru această proponiție, care i-ar scoate cea mai comodă și cea mai înfloritoare soartă a Albanei. I sa dat să înțeleagă asemenea, că Dulcigno este chiecia pentru Scutari, plecând de la Albania de sus. Pentru aceasta chiar, răspunsul lui Abedin-pașa conține un refuz formal în ceeace privesc noua proponiție. Însă Poarta se declară, a fi gata la execuțarea conveniunii de la 12 Aprilie, dacă i se dă timpul necesar a învișii spiritele.

„Trei comisari au fost aleși pentru a îndeplini această misiune de linșicare și de conciliare; și călătoria lor e ficsată deja. Acești comisari sunt: ulemahl Abdul-Latif efendi din Janina, Mustafa-Pașa, mare proprietar din Volona, și un al treilea personaj, al cărui nume nu cunosc. Mai antâi a fost Rizabey, fost prefect la Istanbul, fiul unui pașă arănat foarte cu-

noscut în Scutari. El a refuzat, aducându-si aminte de soartea lui Mehemed-Aliecius de către Albanezii dela Diskova. S'a spus, că să se înlocuească prin Albanezul catolic Vassa-efendi, care îndată să să facă să vină dela Adrianopol, unde este subguvernator. Vassa-efendi a refuzat la rândul său această misiune, care l scârbesce indoit, el Albanez catolic și să se cedeze Muntenegru mai multe districte locuite în totul de Albanezi catolici.

In orice cas este posibil, ca Albanezii să se lasă persuadă și să nu se decidă a face resbel, să lase Muntenegru linisit, ca astfel să poată înțoarce toate puterile lor în contra inamicului care l persecută la sud în contră Elenilor.

„Rolul Italiei, în această afacere a Albanezilor, are mai multe părți misterioase. S'a remarcat mult întrevederile frecuente ale contelui Corti cu Abedin-pașa și se dice, că frații ministrului Otoman, Veisset Bey, trebuie să se pună în capul unei deputații albaneze, care ar merge să îndeplinească o misiune confidențială pe lângă regele Italiei. Veisset Bey, a doua di de demonstrația patriotică a Albanezilor din Istanbul, a plecat la Scutari, și de acolo la Roma se dice, că ar merge. În această capitală, Turcia e reprezentată prin Turkhouz-Bey, care este un Albanez.

„Dilele aceste Poarta a primit dela comitele Hatzfeld, ambasadorul Germaniei, nisice comunicări verbale, insă detaliate asupra decisiunilor conferenței dela Berlin. Cu toate esunerile diajelor turcesci, este evident, că acești din urmă vor avea un caracter imperativ și că Poarta va fi somată a se conforma. Vakif prevede două eventualități în casul probabil, în care Turcia ar refuza să procedeze de bunăvoie la mutilațiunea care i se cere. Atunci, sau capii de misiune ar părăsi capitala, lăsând numai nisice însărcinări de afaceri sau că flotele combinate ale puterilor europene ar veni în apele turcești și ar manâncă acțiunea militară a Greciei luând în posesiune teritoriile, ce-i-a fost adjudecate. Aceasta din urmă eventualitate este mai probabilă, și aceasta se va vedea în curând.

„D. Tissot n'a fost încă admis a prezenta scriorile sale de acreditare ca ambasador. Dar a fost primit în audiunță privată de către Sultan, care l-a întreținut mai mult cu cestunea elină. El era companiat de primul nostru drogoaman de ambasadă, D. Perichot (de Longeville) care este în ajanul de a deveni comite, primind dela Papa titlul de comite roman. Sunt deosebite, președintele și secretarul diajului „Syllogos“ dela Pera, s'a dus pentru a remite de către Tissot diploma de membru onorific al acelei societăți.“

Varietăți.

* (Provocare). Apropindu-se diua de 7 August în care Asociația Transilvană își va ține ședințele, comitetul central de primire roagă pre toti domni acela, cărora li s'a incredințat colectarea banilor pentru acooperarea speselor de primire, se binevoiască a trimite colectele pre finăe luncii acesteia la comitetul sus numit, cu atât mai mult, cu căt comitetul are lipsă de a se orienta față cu primirea și spesele recrete.

Turda, 22 Iulie 1880 n.

Pentru comitetul central,
Anania Moldovan m. p.,
vice președinte.

* (Postal). Postul vacanță de magistrul postal din Aita-mare (Nagy-Ajta) în comitatul Treiscaunelor (Háromszék) este de ocupat prelungă depunerea unei cauțiuni de 100 fl. v. a. Cu acest post

sunt împreunate următoarele emolumente anuale: un salariu de 140 fl. v. a., apoi pașale pentru cancelarie 40 fl. și pentru expedii 504 fl. v. a. Suplimentul an să se substea în termen de 3 septembri directiunei financiare din Sibiu.

* (Finanță). Foile din Berlin anunță, că ministrii de finanțe germani vor fi în anul acesta adunarea lor în Coburg, ca în anul 1878 în Heidelberg.

* (Manevrele în Galitia) despre cari am amintit deja în unii din numerici „Tel. rom.” se vor întâia în stil mare în prezența Maiestatii Sale, împăratului, și a unei suite mari militare, între a cărei membri vor fi și reprezentanții Germaniei, Franciei și Rusiei. Spre acest scop s-au inceput de acum toate pregătirile din partea Comandanților militari din Galitia. În 3 August un ampliorul dela curtea din Viena pleacă la Lemberg spre a face cuartier pentru oaspeții împăratului. În 29 August arhiechiducele Albrecht sosește în Medjca lângă Przemysl, de unde va merge spre întinpinarea împăratului până la granița galiciano-silesiană. Întinpinarea va avea un caracter curat oficios.

* (Mulțămită publică). Comuna noastră bisericescă și ține de sacra datoriată, a aduce publice cea mai vie mulțămită economului Dumitru Neagu din filia Bastelek, care a binevoită a dona pe sama sfintei noastre biserici din Dobrelu, două sfite de purtare, un epitaf și două pânzături, cari toate computându-se olătă sunt în preț de 25 floreni v. a. scrie douădeci și cinci floreni. Fie ca faptă aceasta filantropică să și afle mai mulți imitatori.

Dobrelu în 9 Iulie 1880.

I. Oltean,
paroch gr. or.

* (Fapte negre din inimă neagră). Estragem dintr-o corespondență privată următoare: În 2 ale lunei curgătoare spre 3 noaptea sîrmanul nostru invățător din opidul Agnita Ioane Corfar avu ierăși din reușita și invidia unor indivizi, căruia cu drept cuvînt li s'ar putea da epitetul de selbătici, de a suferi una dintre cele mai mari daune, care pentru un econom, invățător și tată a unei familii numeroase și cu atât mai simîtoare, cu cât acest brav și eminent invățător a servit acum preste 20 ani și din 1873 incoace a condus atât școală cât și poporul de acolo, ca un părinte bun și înțelept, ceea ce n'a fost lucru ușor făță cu nesecă oameni moralmente atât de decăduți era materialmente dependenți de populația conlocuitoare de acolo.

El, adeacă sus numitul invățător, a fost acela, care în întreg interval de timp, de când această parohie a devenit veduvă, în conțelegeră cu administratorul protopopesc și apărător și a linisit spiritul poporenilor în contra acelora, cari se încercau pre toate călile, a propagă proselitismul și aci.

El a fost acela, carele chiar și bine de curând la tulburarea, ce se escase în poporul de acolo prin influența unor nechișmati, cari vînădu-și interesele lor, se nisaua prin toate mijloacele a înnegri atât administratorul protopopesc, cât și Consistoriul nostru archidiocesan, vrând a se face numai pre ei plăcute și iubite înaintea acelui popor neprinciput, a isbutit, însă cu mare daună, alături și pacifica, cu mare daună, căci iniții și pacifică și atunci, ca și acum nu incetără a revolta și sumuția poporul contra lui, la cea ce apoi s'a și omoră noaptea în grajd o vacă foarte frumoasă.

Astfel și acum tot acei nechișmati și inimici ai păcii și linisiei în continuu sumuția poporul atât asupra

invățătorului, cât și asupra administratorului protopopesc, căruia din urmă și au și amenințat nesce bețivi din acel popor chiar cu bătăie și omor, precănd celui dintâi, invățătorului, și au și tăiat în noaptea sus amintită tot cuceruzul de pre un pămînt de vre-o 6 ferdele séménătură.*

Unde sunt însă neplăcerile și impușările, cari sîrmanul invățător are să le îngheță în fie care di, oră și minut?

Toate aceste el le-a suferit și le suferă convins fiindcă, nici celor fără de lege rezulta nu le va lipsi.

Se nasce întrebarea de unde a-tăta revoală și tulburare în acel popor? Se scie de unde pentru că s'a vîdut în dese redîndu, s'a vîdut chiar și bine decurând, și se va mai vedea căcă până când spiritul jesuitic a unor atari persoane nu va fi multămit din destul, până când aceia nu și vor ajunge sco-pul, până atunci ei nici nu vor fi ceta de a întrebui toate mijloacele fie acele bune rele, oneste, neoneste, lor totu-nă le este numai și numai, ca ambiția lor să fie satisfăcută.

„Mi era și-mi este neplăcută a scrie despre astfel de fapte și întâmplări, togmai în aceeași măsură, precum arde în tine pofta de resbunare și de a face reale deaproapelui și fratelui seu; acumă insă mă vîd silit a te da judecății publice spre a-ți audii sentimentul ori cău om just și nepărtinitor, nu voiesc insă ca numele teu se încreștează coloanele acestui prețuit diacon căci te cunoști tu bine, și te cunoști multă deja până acumă, te cunoști toți căruia li s'a dat ocazie și a te urmări din depărțare cu ochii.

Voiesc numai să vezi, că lumea te scie, voiesc numai să vezi, că lumea nu se lasă a se seduce prin lingurările tale, voiesc numai în dreptarea ta proprii și nimic alt ceva.

Sapienti sat. Brutus.

* (Corespondențele noastre) despre cari am amintit în numerul trecut, rezervându-ne dreptul a reveni asupra lor, sunt de done feluri. Unele, cari comunică numai între Austro-Ungaria și Germania și apoi altăre, cari stau în comunicație postală atât cu acele țări, cari au intrat în societatea postală din lume, căt și cu postele c. r. austro-ung. din Levante.

Cele dintâi, cari poartă un timbru de 2 cruceri, intră în viață cu 1 August n. și sunt înzestrate cu o carte de respuns, carea încă poartă timbru de 2 cr. Corespondențele de al 2-lea felu, asemenea înzestrate cu cărti de respuns, intră în viață cu 1 Octombrie n. și se cumpere cu 5 respect. 10 cruceri. Cărtile de respuns dela ambele feluri de corespondență, pe cari adresantul nu scrie nimic, se trimit îndrăpt numai în acele țări, de unde vin.

* (Ruptură de nori). Din Făgăraș se scrie, că în 16 Iulie n. s'a descarcăt în munții dela Deșan o vreme tare cu rupturi de nori, care atât în munți cât și în vale a căsunat pagube oribile, inundând în Deșan și în Recea toate grădinile, luncile și locurile, cari fiind pline de noroi, nășip și petri din munte, sînt stricate pe ani în tregi. Asemenea s'a prăpădit mai mulți păcurări din preună cu turme de oi, cari pe timpul furtunos s'află în munți.

* (Anticipații române) s'aflat în Bosnia de archeologul Dr. Moritz Hörner. Într-aceste se află foarte multe inscripții romane ce s'a găsit în finiturile dela Plevlie, Travnik, Livno și Glamoc. În jurnal Plevliei însă s'a găsit cele mai multe anticiuați, unde acum abia s'află și

* Spre eruarea sâcărătorilor de rele păgubitul să cearcă intervenția judecătorească prin o urgentă arătare criminală și spre ajungerea acestui și oamenii binevoitori pentru ce nu s'ar intra ajutorul? „Red.”

ruinele estinse ale municipiului roman „Stanecili” prin inscripția „populus Staneclorum”. Mai departe s'a găsit un monument cu numele împăratului Diadumenianus, de unde se vede, că acest monument fu ridicat în Bosnia pe anul 217 după Chr. În Travnik s'a găsit mai multe sculpturi și epigrame interesante de pe timpul mai nou al Romanilor.

* (Cutremur de pămînt în Manila). Din Madrid se scrie, că în Manila din 13 până în 20 Iulie n. s'a intemplet mai multe sguaduri de pămînt. Cele mai înfricoșătoare au fost în 13 și 20 Iulie, în urma căror au perit mulți oameni, s'a demolat foarte multe case, între cari și catedrală și casarmă. Se dice, că pămîntul în mai multe locuri s'a despăsat și din crepăturile lui se urca apă furbită, căreia îl urma o ploaie de cenușă. Mai toate vulcanele de pe insula Luzon se află în activitate mare, încât bătrâni oameni de frică au eșit toți din casele lor și trăesc afară pe câmp.

* (Divortiuri în Franția). În anul trecut s'a intentat la judecătorile franceze 3277 procese divorțiale. În 2802 de cazuri au cerut femeile separaționă de pat. Între aceste au fost 16 femei, cari au trăit cu bărbătii lor mai puțin de un, 718 insă, cari au vițuit cu bărbătii 4-5 ani, 92 femei 30-40 ani, 28 femei 40-50 și o femeie, carea trăise cu consortele seu peste 50 ani.

* (Curiosum). Tribunalul din Szegszáq curenteaște pre un anume George Curut care a prîbegit din satul Ozora încă în anul domnului 1795, va se dică de 85 de ani.

* (Colera), despre care făcură mai multe foi un sgomot mare că s'ar fi în Hatzfeld și Güns s'a documentat de o scornitură.

* (Timpul). De o săptămână încoace s'a pornit timp frumos și cald. Numai de nu l'am deochia.

* (Neapol). se află în gilele trecute în o mare stare de fericire. Atâtă bani n'au intrat mult timp între oamenii deacolo; ear pe stat il costă această istorie cinci milioane franci. Să scie, că în Italia există ca și în Austria o mică loterie de 90 numere din cari se trag „cate 5 în fie-care sămbătă seara aproape în toate orașele mari ale Italiei. Fie-care este liber în cursul săptămânei de a-și încerca norocul, punând unul, doi, trei, patru sau cinci numere.

Lumea joacă cu atâtă pasiune, încât la fie-care întemplantă însemnată se consultă diferite cărti de visuri și altele asemenea; cari toate prevăd pentru fie-care întemplantă de ori ce natură, căte un număr. Deumidă furia de joc și superstiția poporului din Neopol, a causat moartea unui sărac călugăr, precum și căstigul aproape al tuturor jucătorilor la aceea loterie.

Patră oameni vîdend pe un călugăr că a pus căteva numere la lot, au crezut că este inspirat, și că scie deja numerile carei au să se îasă! Acești oameni înălță pe biul călugăr, și cere că să le spună acele numere. Călugărul se jură că nu e inspirat de nimic, dar toate fură în zadar căci aici patru fanatici l-au băut până când a fost dus la spital, unde a și murit. Murind el murmură: „13 și 65”. Diarele indignate raporteză această istorie, arătând și acele cifre. Neapolitanii, cătușă în cărtile lor de joc și găsesi că călugărul este reprezentat prin numărul 37. Toată lumea se grăbesc să pună la lot numările 13, 65 și 37; și s'apăt foarte strâin. Sâmbătă la 28 Iunie, eșiră numerile de mai sus; incă statul a fost dator să plătească căstiguri în valoare de 5 milioane franci. Din nenorocire, ca totdeuna după asemenea întemplări lumea aleargă la biourile de loterie pentru a mai juca, săcătând căci toate parte dnii Babeș, N. Ionescu, Sion, Stefanescu, Hodos, Alecsandri și Hasdeu și în urma căruia se lănuresc în sensul regulamentului, că toate discursurile de re-

oanelor perdute a reintrat iarăși în casa Statului.

Procesul omoritorilor este pendintă și se va judeca în curând de către curtea cu jurați.

* (Un ucenic norocos). Primul căstig al împrumutului rusesc de la 1864 în valoare de 200,000 ruble, l-a căstigat dilele trecute un ucenic dintr-o casă de bancă din Berlin. În această privință cetim într'un diar berlinez următoarele:

O scenă foarte interesantă s'a petrecut eri în cantorul cunoscutului banchier H. și compania. Unul din șefii casei chemă în camera sa particolară pe ucenicul „Richter” în vîrstă de 16 ani, fiul unui mic funcționar din Potsdam adresând-i aceste cuvinte:

„De unde ai losul rusesc dela anul 1864, care se află la miu în păstrare?”

— Dela nașul meu.

Apoi a inceput următorul dialog:

Şeful: Losul a făcut un mic căstig.

Ucenicul: A! ce bucurie va avea tată meu!

Şeful: Tată tenu se va bucura foarte mult ca și tine, căci căstigul este destul de însemnat.

Ucenicul: O Doamne! că am căstigat?

Şeful: Foarte mult.

Ucenicul: Poate mai multe mii de ruble?

Şeful: Mai sus bătete:

Ucenicul: Căt?! esclamă băiatul, începând a-i curge săroaie de lacrimi de bucurie?

In fine șeful lui îi face cunoscut că primul căstig de 200,000 ruble este al lui. Băiatul numai scie ce se face de bucurie, și plângea și mai mult, storcând lacrami de bucurie și șeful său.

Într-o oră Potsdam se află emotivat.

PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

Academia Română.

Proces-verbal Nr. 4.

Ședință solemnă din 22 Martie 1880.

Membrii prezenti:

D-nii Alecsandri Vasile, Caragiani Ioan, Hasdeu B. P., Laurian A. Treb, Maiorescu Titu, Chintescu Nicolae, Sion G., Babeș V., Baritiu G., Hodos I., Ionescu N., Maniu V., Melchisdec P. S. S. Episcop, Urechia V. A., Aurelian P. S. B., Bacaloglu E., Brandza D., Feliz I., Ghica I., Stefanescu Gr., Teclu Nicolae, Vasici P.

Sub președinția d-lui Ioan Ghica.

Ședința se deschide la 1 oară p.m.

Cetindu-se și aprobadu-se procesul verbal al ședinței trecute, se procede la următoarele comunicări:

D. Baritiu oferă un exemplar din „Annalele Asociației Transilvane”, 1-a fascicolar. Se primește cu gratuitate.

Priimindu-se dela D. Cotoiu din Hărsova, manuscrisul cu continuarea traducării din Titu-Liviu se transmite la comisiunea ad-hoc.

D. Poni, anunță despre imposibilitatea sa de a putea lăsa parte la lucrările acestei sesiuni.

D. Spasici, secretarul legației serbe din Constantinopol, trimis în Academie 22 opuscile în limba serbă, cari se primesc cu recunoștință.

După aceste comunicări, anunțându-se că Vinerea viitoare va avea loc lectura discursului de recepție, al dñului Ioan Ghica și respusul din partea dñului B. P. Hasdeu, se ridică de către d. Laurian o discuție, la care iau parte dnii Babeș, N. Ionescu, Sion, Stefanescu, Hodos, Alecsandri și Hasdeu și în urma căruia se lănuresc în sensul regulamentului, că toate discursurile de re-

ceptiune și respunsurile vor avea a trece într-un mod prealabil printre comisiune ad-hoc, chiemată să se pronunță numai asupra punctului de convenție, car la cas de neînțelegere între autori și comisiune, raportându-se, se va decide în ultima instanță de către Academie.

Procedându-se la alegerea unei asemenei comisiuni se alege P. S. S. episcopul Melchisedec, D. Bacaloglu și D. Alecsandri.

Constatându-se că d-nii Sturdza, Fetu și Crețulescu, nu pot lua parte la lucrările comisiunii de 9, care va avea să se pronunță asupra premiilor anuale ale Academicii, se aleg în locul lor P. S. S. episcopul Melchisedec, Bacaloglu și d. Aurelian.

Sedința se ridică la 3 ore și jumătate p. m.

Președinte Ioan Ghica.

p. secretar - general, B. P. Hasdeu.

Proces-verbal Nr. 5.

Sedința generală din 24 Martie 1880.

Membri prezenti:

D-nii Alecsandri V., Caragiani I., Hasdeu B. P., Laurian A. Treb., Maiorcescu T., Chintescu N., Sion G., Babesiu V., Baritiu G., Hodoș I., Ionescu N., Maniu V., Melchisedec P. S. S. Episcop, Urechiă V. A., Aurelian P. S., Bacaloglu E., Brandză E., Felics I., Stefanescu Gr., Teclu N., Vasici P.

Sub președinția d-lui Ioan Ghica.

Sedința se deschide la 1 oară.

După ceteria și aprobarea procesului verbal al sedinței trecute, se procedează la următoarele comunicări.

Se primește dela d. Odobescu din Paris, din partea Academiei de inscripțuni, schimb pentru publicațiile Academiei Române: 15 vol. de *Comptes rendus*, 7 vol. de *Mémoires de l'Academie* 11 vol. de *Mémoires présentés par divers savants* și 10 vol. *Historien des croisades*. Primindu-se cu placere, se transmite la Biblioteca.

D. Dr. Felix prezentând respunșul său la discursul de recepție al d-lui Dr. Vasici, se trămite la comisiunea ad-hoc.

D. Dr. Hodosiu, cere printre adresa sa parte de exemplare ce i se euvine, după regulamentul fostei societăți Academice din traducerile efectuate de d-sa după operele Cantemiriane *Descriptio Moldoviae și istoria imperiului Otoman*. Cererea se recomandă de urgentă comisiunei financiare.

În urma acestor comunicări, având a se procede la alegerea unei comisiuni pentru revisuirea ortografiei române, se nască o discutie prealabilă dacă trebuie să se aleagă din corpul total al academiei sau numai din secțiunea literară. Se admite prima opinie și se aleg cu majoritate d-nii Baritiu, Hasdeu, Alecsandri, Quintescu și Maiorcescu.

Sedința se ridică la 3 și jumătate ore p. m., trecându-se în secțiuni.

p. Președinte, G. Sion,
p. Secretar general, B. P. Hasdeu.

Proces-verbal Nr. 6.

Sedința generală din 26 Martie 1880.

Membri prezenti:

D-nii Alecsandri V., Caragiani I., Hasdeu B. P., Laurian A. Treb., Maiorcescu T., Chintescu N., Sion G., Babesiu V., Baritiu G., Hodoș I., Maniu V., Melchisedec P. S. S. Episcop, Padapolo - Calimach A., Aurelian P. S., Bacaloglu Em., Brandză D., Felix I., Teclu N., Ghica I., Vasici P.

Sub președinția d-lui Ioan Ghica.

Sedința se deschide la 1 oară.

Se cetește și se aprobă procesul verbal al sedinței precedente.

Se comunică o telegramă din partea d-lui A. Odobescu, de la 25 curier, prin care anunță, că nu va putea pleca din Paris înainte de 8 zile.

D. Alecsandri depune în dar 2 exemplare din drama sa *Despot-Vodă* și un exemplar din opera *repsatului* D. Rallet: *Suveniri și impresii de călătorie în România, Bulgaria etc.*

Cu această ocazie, D. Alecsandri, atrage atențunea Academiei asupra importanței operii lui Rallet, care se recomandă secțiuni istorice *ad referendum*.

D. Maniu, declară că postea ceteve dile va avea gata raportul său de secretar al sec. iuniei istorice.

D. Baritiu în numele comisiunii respective, cere 8 dile pentru a se studia și a se refera asupra rezultatelor misiunii d-lui Densiusian.

La 2 p. m., se trece în secțiuni.

Președinte, Ioan Ghica.
p. secretar general, B. P. Hasdeu.

Proces-verbal Nr. 7.

Sedința din sesiunea generală a anului 1880, finită în ziua de 27 Martie 1880.

Membri prezenti:

D-nii Alecsandri V., Hasdeu B. P., Laurian A. Treb., Ghintescu N., Sion G., Babesiu V., Baritiu G., Hodosiu I., Maniu V., Melchisedec P. S. S. Episcop, Padapolo - Calimach A., Urechiă V. A., Aurelian P. S., Bacaloglu E., Brandză D., Felix I., Ghica I., Stefanescu Gr., Teclu N., Vasici P.

Sub președinția d-lui Ioan Ghica
Sedința se deschide la 1 oară.

După ceteria și aprobarea procesului verbal al sedinței trecute, anunțându-se, că a doua de urmăredă a se face înmormântarea ilustrului ostaș român general G. Magheru, Academia își exprimă unanimitatea decizie, ca membrii ei să înceapă în coroane cortegeul funebru al marelui reposat și trece în secțiuni la oarele 2 p. m.

Președinte, Ioan Ghica.
p. Secretar general, B. P. Hasdeu.

Bursa de Viena și Pesta

din 24 Iulie 1880

	Viena	Pesta
Renta de aur	108.45	108.75
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	84—	84.25
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	100.50	100.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	87.60	87.50
Imprumutul drumurilor de fer ung.	125—	125.75
Obligatiuni ung. de rescumpărarea pământului	95—	95—
Obligatiuni ung. cu clauzula de sorire	94—	94—
Obligatiuni urbanari temesiane	94—	94—
Obligatiuni urb. temes. cu clauzula de sorire	93.50	93.25
Obligatiuni urbanari translavante	93.60	93.50
Obligatiuni urbanarie croato-slavonice	94.50	—
Obligatiuni ung. de rescumpărarea decimalei de vin	93.50	94.25
Datorie de stat austriacă în hărți	72.65	72.75
Datorie de stat în argint	73.65	72.50
Resurse de stat	87.60	87.75
Sorți de stat dela 1869	131.30	132—
Achiziuni de bancă austro-ung.	829—	829—
Achiziuni de bancă de credit ung.	278.70	279.30
Achiziuni de credit austr.	262.75	264—
Sorți ungurești cu premii	113—	113—
Argint	—	—
Galbin	5.54	5.52
Napoleon	9.36	9.33 ^{1/2}
100 mărci nemțesci	57.80	57.75
London (pe poliță de trei luni)	117.80	117.65

Economic.

Sibiu 23 Iulie n. Pro hectolitră: Grâu fl. 7.50—8.50; grâu săcăr fl. 6—7; săcăr fl. 4.50—5; orz fl. 4.40—4.80; Ovăz fl. 3.70—4.10; Cucurz fl. 4.20—4.60; Măslin fl. 7—8; Cartofi fl. 1.40—1.60; Semințe decâne păstrăv fl. 7—7.50; Mazare fl. 7—8; Linte fl. 12—13; Fasole fl. 6—7 pro 50 chilo: Făină de pâine fl. 7.50; Slănică fl. 36—38; Unsoare de porc fl. 38—35; Sărut praf 50 chilo fl. 30—32; Sărut de lumanări fl. 23—26; Luminiș de su 50 chilo fl. 28—29; Sărut fl. 19—20. Făină 50 chilo fl. 1.05—1.15; Câne păprochi 50 chilo fl. 17—19. Lemnă vîrtoasă de foc pro metru cubic fl. 3.25 Spirit pro grad 55—60 er. pro chilo: carne de vită —46— er.; carne de vițel 40—50 er. carne de porc 48—52 er.; carne de berbecă 28—30 er.; ouă 10 de 20 er.

(Producția agricolă în America cu privire la concurența ce face agriculturile europene). Cu voie fără de voie Europa agricolă trebuie să se deprindă cu concurența, ce i fac agricultorii americanii, importând cereale și vite. Că această concurență este păgubitoare

nimeni nu se mai poate îndoia și intră că ne privesc am tratat cestinea în numerotate rânduri în această Cronică. N-am înțeles însă nici o dată, că din cauza acestei concurențe agricultura cîmpeneană are să fie ruinată; aceasta s-ar putea întempla numai în ipoteza neadmisibilă, cînd atât guvernul că și agricultorii ar primi cu nepăsare progresul, ce fac pe fiecare din Americani. Din nenorocire nu este asta. De cătiva ani în Europa luminată guvernele nu eruță nici un sacrificiu pentru a înzestră producția agricolă cu toate mijloacele, cari ei vor permite să lupte cu succes contra năvălirei productelor americane. Așadar, de credit foncier și agricol; căi de comunicație pe uscat și pe apă; stabilimente de învățămînt profesional; concursuri și expozitii neîntrerupte; administrație cu durere de înimă de ale terei; într'un cîvînt nu s'a lasat la o parte nici o instituție, nici o măsură, care direct sau indirect ar putea contribui la dezvoltarea agriculturii. Deci sunt Staturi, unde luptele sterpe și neprincipale pun stăvălă progresului; unde guvernații și guvernării cred, că viața unui Stat se mărginesc în a se certa că în anul său fară vre un folos practic pentru dezvoltarea isoarelor de inovație, aceasta le privese și nu vor avea să se plângă de cădusele. Lumea merge înainte; nu poate și nu are timp și interes să se ocupe de aceea, cari singuri și voiesc răul. Vorba României cum îți vei așterne a să vei dormi, este tot atât de adevărată pentru stat ca și pentru indivi-

Acum de curînd un agronom distinct, D. Ronna, inspirat de dorința de a face cunoscut Franției mijloacele de producție ale Americii, pentru ca astfel să se poată pregăti mai bine pentru luptă, a publicat o lucrare însemnată asupra producției grânelor în Staturile-Unite. Reservându-ne a înfățișa o dare de seamă mai completă asupra acestor lucrări, cari ne interesează ca exportatorii de grâne, vom pune sub ochii ceterorui căteva cifre, cari îi vor permite să judece după starea agriculturii americane. Eacă mai întâiu cifre privitoare la întindere și la populație.

	Întindere în chilometre pătrat	Loturi pătrat	Populație pe chilometru pătrat
Europa Statele-Unite.	9,904,940 9,335,880	302,272,700 33,925,700	30.6 4.2

Este învederă, că la suprafață mai egală, populația Europei întrece cu mult pe a Statelor-Unite, de care ce în Europa se află 30 locuitori pe chilometru pătrat, ear în Statele-Unite numai 4. Nu poate însă să ne scapa din vedere, că pe la începutul veacului se aflau deabia 5 milioane locuitori în Statele-Unite, și că în

o parte a lumii populația nu se înmulțește ca în această țară.

Producția agricolă a mers dezvoltându-se cum nu se afă exemplu în lume. Și ca să vorbim numai despre grâu, eată starea producției dela 1870 până la 1878:

Anii	Producția anuală	Suprafața semănătă	Producția unei hectolitri	Prețul ecoflori tradițional
1870	55,626,146	7,637,103	13.31	14.57
1871	83,752,231	8,057,333	10.39	17.96
1872	89,748,947	8,236,777	10.77	17.70
1873	102,095,456	8,237,357	11.49	16.41
1874	111,841,280	10,086,679	11.07	13.48
1875	106,045,368	10,658,131	9.25	14.38
1876	105,036,409	11,161,316	9.41	14.89
1877	132,529,412	10,582,136	12.50	15.44

Așadar producția grâului a mers crescând într-o proporție considerabilă. Trebuie observat însă, că producția pe ectar a stat pe loc și este mai mică decât în Franția. În adevărat, în Statele-Unite producția medie a variat între 8 și 12 ectolitri și jumătate pe ectar, pe când în Franția este de 14 și 15 ectolitri. În măsuri românesc producția americană ar varia între 13 banii și jumătate și 18 banii la pogon, producție mică în raport cu rodnicia proverbială a pămîntului. Prin urmare Americanii luptă cu intinderea imensă, ce cultivă ear nu cu superioritatea producției pe suprafață dată. Nu trebuie uitat, că brațele sunt scumpe și din Ronna dă exemple de lucrători agricoli plătiți cu 6 până 8 lei pe zi și de la 20 până la 25 lei în localitățile puse în cultură de curînd. Această și explică progresul nepomenit ce a făcut mașinaria agricolă în America. Astfel dar, dacă agricultori Europeani vor îngrija pămîntul și prin urmare vor spori producția; dacă îl se va face toate înlesnire de cărui nevoie, negreșit că vor lupta cu Americanii.

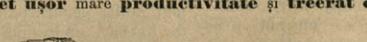
B. St.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitări: în 25 August și 25 Sept. imob. lui Francis Graebel în Sibiu (trib.); în 10 Aug. și 10 Sept. imob. contelui Alecsandru Teleky în Szakolasfalva (judec. cere. Somcota mare); în 11 Aug. și 11 Sept. imob. moștenitorilor minorieni lui Michael Halász în Cocos (judec. cere. Sechellid); în 23 Aug. și 23 Sept. imob. lui Ilarie Crișan în Uifalău (judec. cere. Aiud); în 28 Aug. și 29 Sept. imob. lui Deelo Angel în Brașov; în 26 Aug. și 29 Sept. imob. lui Ioan Badea în Brașov (trib.); în 28 Iulie imob. lui Ludovic Kelemen în Barot (judec. cere. Sângări); în 30 Iulie imob. remasului după Ioan Jung și Maria Jung în Boci (judec. cere. Teaca); în 21 Aug. și 21 Sept. imob. lui Ludovic Conrad în Diord; în 28 Iulie imob. lui Dimitru Popa în Bogata (judec. cere. Aiud); în 23 Aug. și 23 Sept. imob. Rosei Kolozsi în Boia și Căjanel (judec. cere. Baia de Criș).

UMRATH & COMP. în BUBNA lângă PRAGA, fabrică de mașini agricole,

se recomandă prin specialitățile lor renumite prin o **execuțare foarte solidă, umbleț usoar mare productivitate și treerat curat**.

mașinilor de treerat cu brațe și cu vîrtej

pentru 1 până 8 cai sau boi,

atât **locomobile** cât și **stabile**, premiate cu întâiul premiu la expoziția agronomică din acest an în Praga. Mai departe fabricăm noi în mărimi diverse:

Ciururi de bucate, mașini pentru tăiat paiele, mori pentru sdorbit etc. etc.

Catalogo ilustrate în limbile trei grătuțe și franco.

[42] 9